

Sayed Kashua. Escriptor araboisraelià

“Per què hauríem de mantenir una autoritat palestina?”

És israelià. És àrab. Parla en àrab. Escriu en hebreu.

El guionista i periodista Sayed Kashua reflexiona sobre la identitat palestina i el tracte d'Israel als seus ciutadans

PERFIL

Polifacètic

Sayed Kashua triomfa com a àrab israelià que escriu en hebreu. I triomfa com a guionista de televisió. Durant quatre temporades va situar en *prime time* la *sitcom Arab labor*, que narra les vicissituds d'un àrab que es vol integrar a Israel. Les tres últimes temporades van tenir especialment èxit. Ara prepara una nova sèrie, també amb protagonistes àrabs, però amb més humor negre, i un repartiment molt diferent. “No sé com sortirà, crec en el xou, però estic preocupat”, confessa. És també articulista al diari *Haaretz*, crític de cinema i autor de les novel·les *Els àrabs també ballen* i *Hi hagué un matí*.

EMILI BELLA

● Pertany a la minoria àrab amb ciutadania israeliana. Sayed Kashua (Tira, 1975) publica ara en català la seva tercera novel·la, *Segona persona del singular* (Edicions de 1984), per la qual va rebre el premi Bernstein al millor narrador en hebreu menor de 50 anys. Hi explica la complexitat de la quotidianitat d'identitats atrapades en les contradiccions d'una societat que pateix els efectes de dues plaques tectòniques en continu fregadís.

Parli'ns de la seva infantesa.

La veritat?

Tota.

Me'n recordo molt, no sé si és per nostàlgia o per buscar la veritat. Va ser bona. La trobo a faltar molt. Vaig néixer a Tira, on hauria volgut viure sempre. La meva àvia era una presència molt dominant a la meua vida, vivíem a la mateixa casa. Avui Tira no es pot comparar amb la d'aleshores.

Com ha canviat?

El problema més gran d'avui a Tira és el crim. És molt més poblat que abans, durant la meua infantesa. Va passar de poble a ciutat i ara té més de 20.000 habitants. Quan jo hi vaig créixer era un lloc molt més petit i pacífic. Ara, malauradament, hi ha tirotejos gairebé cada dia. La seguretat personal ha esdevingut un dels maldecaps més grans de la gent, de la meua família, que encara hi viu.

Va estudiar amb nens jueus?

A Tira, no. Pràcticament no vaig tenir relació amb jueus. Tira és una ciutat musul-

mana i no hi teníem cap contacte. Va ser més endavant, quan tenia 15 anys, quan em vaig traslladar a una escola totalment jueva a Jerusalem. Els àrabs de dins d'Israel pertanyem al sistema d'ensenyament israelià i comencem a aprendre hebreu, les lletres de l'alfabet, a tercer grau.

El jove del seu llibre és, com vostè, de Tira. És el seu alter ego?

És un d'ells. D'alguna manera, sí. Segons la meua dona, pateixo d'un gran narcisisme, no puc escriure d'altra cosa que de mi. Em veig en l'advocat [del llibre], que és més gran, però també en el jove.

Diu a *Segona persona del singular* que “les probabilitats que un jueu entengés l'àrab eren minses, i que el sabés llegir encara eren més insignificants”.

Tots els àrabs que viuen a Israel parlen amb fluïdesa l'hebreu. Però els jueus no entenen pràcticament res d'àrab. No l'estudien a l'escola i els que ho fan a secundària ho fan per raons militars ulteriors: per enrolar-se a la intel·ligència. Els materials que usen per aprendre'l són eminentment militars, no tenen res a veure amb la cultura. Me'n recordo perquè jo vaig anar a una escola jueva i ensenyaven a dir “dos terroristes escapats de Gaza” i coses per l'estil. Res a veure amb poesia o literatura.

Quin és el principal problema per als àrabs israelians?

Aquest país no va ser construït per als àrabs de l'Estat d'Israel, però va ser construït a la seva terra. Jo parlo hebreu i estic considerat un escriptor hebreu, els meus impostos els pago a Israel, visc a Jerusalem, veig la televisió israeliana, com molts àrabs, però tot i això Israel no és el meu

país. És el país d'algú que viu a Califòrnia, és jueu i no parla ni una paraula d'hebreu. És el seu país perquè és jueu.

Què impedeix que se'l senti com a seu?

La bandera és l'estrella de David, l'himne conté les paraules “ànima jueva”, de manera que no m'hi puc sentir identificat, encara que sigui un àrab nascut allà. Aquest estat tampoc no pot ser el meu si continua ocupant territoris on viu la meua gent, la meua família: molts àrabs israelians tenim lligams familiars amb palestins de Cisjordània i Gaza. Jo tinc família a Ramal·là i en camps de refugiats a Tulkarrem. L'Estat encara no és per a tots els ciutadans, sinó només per als jueus. Fins i tot en el cas de Tira i altres llocs molt pròxims a Cisjordània hi ha un pla del govern per desfer-se'n si s'assoleix un acord. O sigui que fins i tot el nostre futur com a ciutadans d'Israel tampoc no és segur.